

Uniek en uitdagend

Binnen- en buitenlandse superlati even voor nieuw KI-station te Ciney

Kwaliteit in sanitaire veiligheid en dierenwelzijn, dat is het sleutelbegrip in het concept van het nieuwe KI-station te Ciney. Een KI-station dat dag in, dag uit toegankelijk zal zijn.

En, zo viel te horen, een machtige pr-machine .

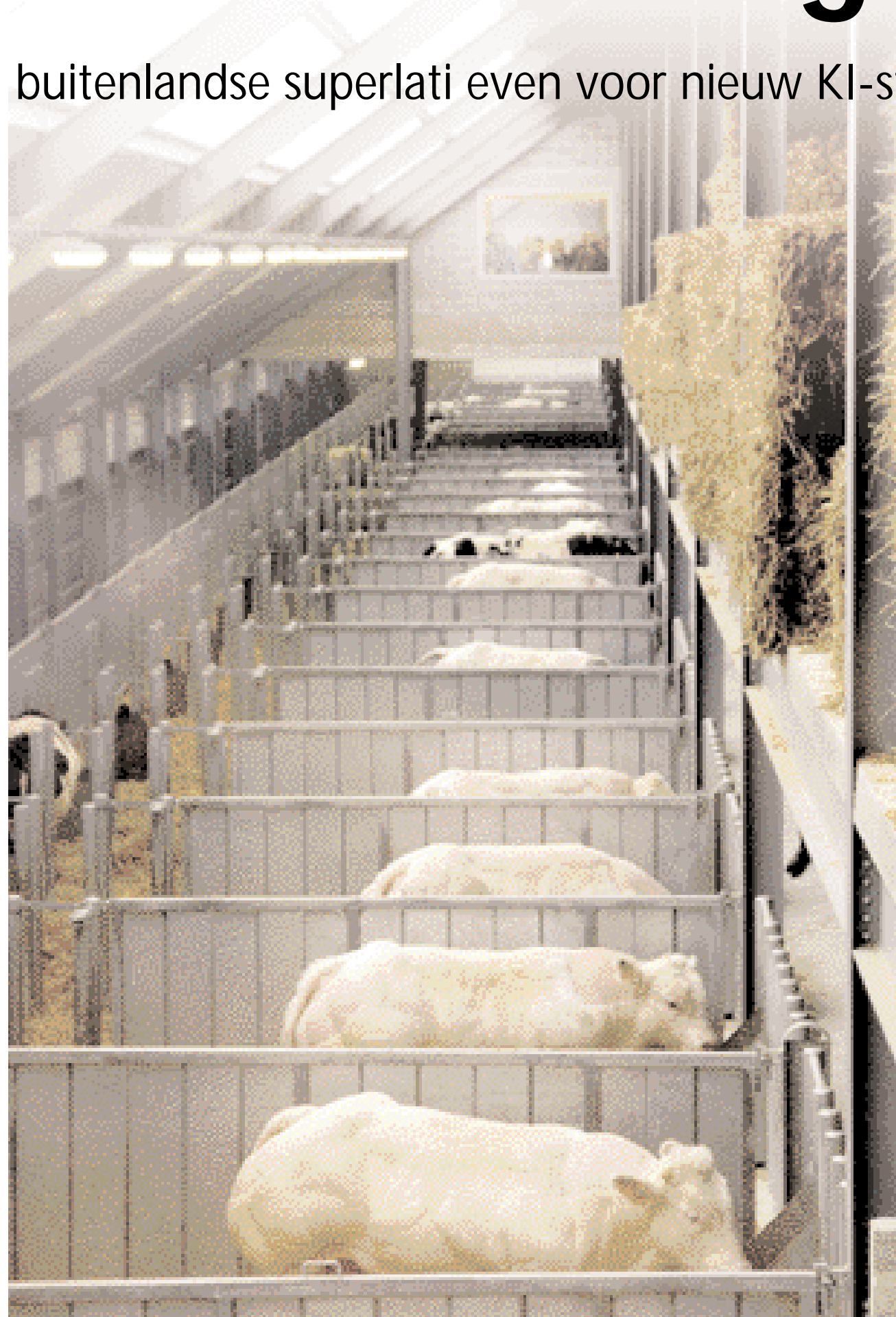
Er zijn nog honderd wachtenden voor u', klonk het uit de mond van de ingehuurde portier, die duidelijk moeite had om de zee van aanschuivende bezoekers in bedwang te houden. De glazen voordeur zou later op de dag zelfs uit zijn hengsels genomen worden om ongelukken te voorkomen. Meer dan drieduizend veehouders uit binnen- en buitenland schoven zaterdag 30 oktober te Ciney aan om het nieuwe KI-station te bezichtigen en de stieren te aanschouwen. Het nieuwe station is uniek in de wereld vanwege zijn bijzondere concept, waarbij de centrale bezoekerstunnel in glas het meest in het oog springt. De dekactiviteiten, de laboratoriumactiviteiten en de stieren zijn in volle transparantie door het publiek te bekijken zonder de sanitaire status van het station in gevaar te brengen. Het KI-centrum zal bovendien het jaar door toegankelijk zijn voor het publiek. Het gaat om een KI-show 'nieuwe formule' als het ware. Welk gevoel roept het nieuwe complex op bij zijn eerste bezoekers? Een bloemlezing uit de verschillende reacties.

Fokken met andere inzichten

Raf Lenaerts (57) uit het Vlaamse Kallo en lid van de aankoopcommissie van de BBG-groep steekt zijn enthousiasme niet onder stoelen of banken. 'Dit is echt een etiket voor België', is zijn eerste reactie. 'Niet alleen voor Wallonië, maar ook voor Vlaanderen. Het witblauw is Belgisch.' En hij kan het weten. Lenaerts' vader en grootvader waren reeds witblauwfokker.

Raf Lenaerts:
'De stieren staan
in werkpak.
Dat is bijzonder positief'

Christiane Nicks:
'Je krijgt een
betere kijk op bespiering
en beenwerk'

Hijzelf zet de traditie voort sinds zijn zestiende. 'Foktechnisch is het eveneens een goede zaak', vindt de Oost-Vlaming. 'Nu krijg je als bezoeker een nuchterder kijk op de fokkerij. Geen toeters en bellen, geen extra voorbereiding, zoals voorheen. De stieren staan in werkpak en ze zijn zoals ze zijn. Dat is bijzonder positief. Het komt er nu op aan voor vele veehouders om aan fokkerij te doen op basis van inzichten van een magere conditie.' De fokker geeft toe dat dit geen makkelijke opdracht is, maar dat was het voordien evenmin. Raf Lenaerts: 'Zelf heb ik me vroeger al eens vergist. Stieren die ik na de traditionele KI-shows op mijn verlanglijstje zette, vielen nadien met hun producten op het bedrijf tegen. Maar het tegendeel kan ook. Kijk, Precieux de Magraule was ook niet om aan te zien. Toch fokte hij geweldig door.'

Frank van Erp (44) uit het Nederlandse Aarle-Rixtel zit sinds 22 jaar midden in de witblauwfokkerij. 'Het is even wennen nu de stieren niet meer geshowd worden', zegt hij ietwat ontgoocheld, 'de helft van de stieren ligt er gewoon bij. De andere helft staat er dan wel recht bij, maar de visie op de stieren is niet zo duidelijk. Och, eigenlijk is mijn stierkeuze nooit echt beïnvloed geweest door KI-shows. Ik fok meer met afgeteste stieren.' De sanitaire veiligheid vindt hij het grote pluspunt van het nieuwe concept. 'Wij Nederlanders beseffen dat inmiddels maar al te goed.'

Christiane Nicks houdt zo'n tweehonderd witblauwe moederdieren in maatschap met haar zoon in het Waalse Vaux-sur-Sûre. De mede-eigenares van het fokbedrijf 'de Remichampagne' is bijzonder trots op het nieuwe KI-gebouw. De veterinaire-sanitaire veiligheid is ook voor haar een absoluut pluspunt om het ras te behoeden voor een veterinaire ondergang. Het verantwoordt ten volle de gedane investering. 'We hebben hier in Wallonië tenslotte alleen de zoogkoeienhouderij.' De werkconditie van de stieren is voor haar oké. 'De spermaproductie kan er alleen wel bij varen', zegt Nicks. 'Een prijsskamconditie is bo-

**Johnny Raemdonck:
'Dit lijkt luxe, maar
straks spreekt niemand
hier nog over'**

vendien niet realistisch. Dit hier stemt meer overeen met de dagelijkse realiteit op onze bedrijven. Je krijgt een betere kijk op bespiering en beenwerk, ook omdat je meerdere malen per jaar de kans hebt om de stieren te komen beoordelen. Gewoonweg super. Het gaat het gebruik van sommige stieren meer aanmoedigen, het gebruik van andere dan weer minder.'

Over de betere kijk op het beenwerk is niet iedereen het eens. 'Op stand heb je nu wel een betere kijk dan voorheen tijdens de KI-shows,' vindt Philippe Michiels (35) uit het Henegouwse Tongre-Notre-Dame, 'maar de gang van de stieren beoordelen is hier dan weer moeilijker dan voorheen. Regelmatig de begeleide rondgangen op woensdagnamiddag volgen, is een goede oplossing. Dat ga ik dan ook doen. Inteel is en blijft wel ons probleem nummer één in het ras.'

Jean-Paul Jaspard, fokker te Beauraing en voorzitter van het Belgisch-witblauwstamboek, beaamt de gezegden en besluit: 'Nu gaan de écht goede fokkers-afmesters komen bovendien.'

Investing loont de moeite

Het nieuwe complex kostte zo'n vier miljoen euro. Hiervan is iets meer dan twee miljoen euro van de Europese Unie en de verschillende Waalse overheden.

**Michael Woods:
'Bij ons in Ierland
zou het een
stuk duurder zijn'**

Het overige geld komt uit eigen zak van de Waalse veeverbeteringsorganisatie AWE. 'Bij een jaarproductie van anderhalf miljoen rietjes stemmen de kosten op één jaar ongeveer overeen met een meerkost van 2,5 euro per rietje', horen we in de wandelgangen van sommige bezoekers. Dat is niet echt zo. Spermaproductent BBG, de Belgian Blue Group, huurt de faciliteiten van AWE. De kost op het spermarietje is dus indirect.

'Hoe dan ook, het is geen weggegooid geld', vindt Johnny Raemdonck (43), eigenaar en zaakvoerder van de veevoederfirma Sefab te Ghislenghien. 'Je schrijft zo'n investering natuurlijk niet af op één jaar.' Raemdonck is investeringen met veel geld gewoon. Zelf zette hij onlangs nog een nieuw productiegebouw neer. 'Je mag nooit kijken naar de eerste investering,' weet hij, 'je moet vooruit denken. Dit lijkt luxe, maar binnen een paar jaar spreekt niemand hier nog over. Dan vindt iedereen in het veld dit gewoontjes. Bij een uniek ras hoort een uniek concept. Dit is een machtige pr-machine voor binnen- en buitenland. Zo hoort het.'

Michael Woods (70), witblauwfokker van het eerste uur in Ierland, is dezelfde mening toegedaan. 'Dit is nog een goedkope uitvoering,' zegt hij stellig. 'Bij ons in Ierland zou het een stuk duurder zijn. Fokkers van vleesvee zien graag de stieren in levenden lijve. Hier kan dit nu, jaar in jaar uit. Beautiful.'

De jonge fokker Vincent Brouillard (28) van het fokbedrijf 'du Paillaert' uit het Vlaamse Ronse nuanceert: 'Misschien kon het toch wel wat minder en was het beter geweest om een deel te investeren in het fokprogramma.'

Ruben Vereecke (32) uit Watervliet deelt die mening wel een beetje, maar zegt op guitige toon: 'Toch wel een knappe vitrine voor ons ras. Ik bestel vlug nog wat sperma zodat jullie kunnen afbetalen.' Roel Samplonius is directeur van het particuliere KI-station De Toekomst in Nederland. Samplonius heeft in zijn carrière heel wat KI-stations bezocht over de hele wereld. Hij vindt het complex te Ciney apart: 'Heel apart. Dit is een mooi visitekaartje voor het witblauw. Van mij mogen ze er heel lang van genieten.'

Guy Nantier

Diermodel doet zijn intrede in het Belgisch-witblauwras

De ingebruikname van het nieuwe KI-station te Ciney luidt een nieuwe periode in met betrekking tot de fokwaardeschatting in het witblauwras. De Waalse veeverbeteringsorganisatie AWE heeft, in samenwerking met de universiteit van Luik, een nieuw berekeningsmodel voor de fokwaarden van de exterieurkenmerken in het Belgisch-witblauwras ontwikkeld. Het model maakt een inschatting mogelijk van de genetische exterieurwaarde van zowel mannelijke als vrouwelijke runderen op basis van het zogenaamd diermodel en het meerderekenmerkenmodel.

In tegenstelling tot het vroegere stiermodel van het witblauwstamboek, waarbij enkel de invloed van de vaders in rekening wordt gebracht, houdt de nieuwe methodiek rekening met alle verwantschappen. Niet alleen de vaderlijnen, maar ook de moederlijnen dragen immers bij in de uiteindelijke genetische waarde van een dier. Typisch aan een meerderekenmerkenmodel is

dat het ook rekening houdt met de verbanden die bestaan tussen de verschillende exterieurkenmerken. Deze vernieuwing heeft verschillende voordelen: door de verbanden met andere kenmerken te gebruiken, kunnen ontbrekende gegevens voortaan worden geschat, én gegevens van een kenmerk kunnen worden versterkt door de verbanden met andere kenmerken te gebruiken. Met eenzelfde aantal nakomelingen leidt dit tot een hogere betrouwbaarheid van de verkregen fokwaarden.

Naar publicatie toe van de fokwaarden blijven dezelfde voorwaarden gelden als voorheen: de betrouwbaarheid moet minimaal 70 procent zijn voor het kenmerk totaalscore, met een minimum van 20 beoordeelde dochters op minimaal 5 bedrijven. De fokwaarde zelf blijft een getal tussen 60 en 140 met een gemiddelde van 100 en een standaardafwijking van 10. De kenmerken van de stieren kennen hierbij een normaal populatieverloop, waardoor 68 procent een fokwaarde heeft tussen 90 en 110. Als voor een be-

paald optimumkenmerk een stier een fokwaarde heeft van meer dan 120 of minder dan 80, bevindt het zich bij de 2,5 procent beste of slechtste van de populatie voor dat kenmerk.

Indien de fokwaarde nog onvoldoende betrouwbaarheid heeft of als de stier nog erg jong is, wordt een voorspellende index of genetische index gepubliceerd. Deze genetische index is gebaseerd op de informatie van de ouders en is gelijk aan de helft van de fokwaarde van de vader plus de helft van de fokwaarde van de moeder. Genetische indexen worden gepubliceerd wanneer de betrouwbaarheid minimaal 35 procent is

Als de ouders van een stier geen publiceerbare fokwaarde hebben of als de genetische index geen 35 procent betrouwbaarheid haalt, dan worden er geen fokwaarden voor deze stier gepubliceerd maar de eigen lineaire beoordelingscore.

